

**A fehértorkú denevér (*Vespertilio murinus* Linnaeus, 1758)
adatai hazai bagolyköpetekből**

The parti-coloured bat (*Vespertilio murinus*) in owl pellets from Hungary

ESTÓK PÉTER

H-3300 Eger, Rózsa Károly út 8.

ABSTRACT: The paper reports about the unexpectedly high ratio of the parti-coloured bat in barn owl pellets (*Tyto alba*) from Hungary. The parti-coloured bat is a rare bat species in Hungary, it has only a few dozen data from this country. Considerable part of the data concern owl pellets. It is contrast with the rarity of this species. This paper gives account of individuals from places, found in owl pellets. The reasons are not clear yet, one argument is the urban habitat of both species.

A fehértorkú denevér mint ritka hazai denevérfajunk ismeretes. Eddig összesen néhány tucat adata van Magyarországról. Lelőhelyeit tekintve azon denevérfajaink közé tartozik, amelyek gyakorlatilag bárholnan, hegy- és síkvidékről egyaránt megkerülhetnek.

Bagolyköpetek található táplálékállatok határozása során 1994-ben akadtam először fehértorkú denevér maradványaira. A hazai bagolyköpet elemzések eredményeit áttekintve (SCHMIDT & TOPÁL 1971; ENDES 1988; SZENTGYÖRGYI 1993.), valamint ez e témával foglalkozók segítségével az alábbi adatok kerültek összegzésre:

Lelőhely/locality	Egyszám/ number of specimens	Szerző/ author	Dátum/ date of occurrence
Ráckeve	2	SCHMIDT & TOPÁL, 1970-71	-
Tiszapalkonya	1	ENDES, 1988	-
Boldva	3	SZENTGYÖRGYI, 1993	-
Mezőcsát	1	SZENTGYÖRGYI, személyes közl.	1995
Bükkaranyos	1	ESTÓK, nem publikált	1994
Mezőcsát	1	CSERKÉSZ, 2003 (in press)	1998
Felsőrácegres-pusztá	2	ZÓRÉNYI, személyes közlés	1998

1. Táblázat. A fehértorkú denevér hazai gyöngybagolyköpetekből való megkerülései

A táblázat áttekintése után feltűnő, hogy három észlelési helyen két, egy észlelési ponton pedig három példány került meg a fehértorkú denevérenek. A faj bagolytáplálékként való relatív gyakori előfordulására többféle magyarázat is szolgálhat, amelyeknek létjogosultságát későbbi vizsgálatoknak kell eldöntenünk: (a) a gyöngybagoly és e denevérfaj az épületekben való közös előfordulása valószínűsíthető, azonban ez a tény nem magyarázhatja az adatok összességét, (b) a fehértorkú denevér átvonuló ill. telelőhelyként használja hazánkat (TOPÁL,

1970-71), s ilyenkor az átmeneti szállásokon, valamint a hirtelen lehűlésekkor az állatok nyilvánvalóan védtelenebbek a predációs hatással szemben, (c) a faj boldvai adata alapján a faj hazai szaporodása sem kizárt.

Sajnos a zsákmányolás pontos meghatározása utólag nem lehetséges, így köpetek keletkezésének a dátuma, sem a hónap, sem pedig az évszak nem meghatározható. Ezen adatok ismerete hozzájárulhatna a faj hazai helyzetének pontosabb megítélésében.

Mindazonáltal ez az adatsor felhívja a figyelmünket arra, hogy ahonnan már van bagolyköpetből megkerült fehérorkú denevér, ott körültekintőbben gyűjtsünk köpeteket. Az ilyen lelőhelyekről ideális lenne a háromhavonta megvalósuló gyűjtés, de ha erre nincsen lehetőség, akkor legalább a friss köpeteket különítsük el gyűjtéseink során.

Köszönetnyilvánítás: Ezúton szeretném megköszönni Szentgyörgyi Péternek és Zórényi Miklósnak segítségét, publikálatlan adataiknak rendelkezésemre bocsátását. Köszönettel tartozom Csanádi Dávidnak és Csorba Gábornak, hogy lehetővé tették számomra a múzeumi összehasonlító anyag használatát.

Irodalom:

- CSEKÉSZ, T. (in press): Denevér előfordulási adatok észak-magyarországi bagolyköpetekből Denevérkutatás – Hungarian bat Research News, 3.
- ENDES, M. (1988): A Tiszai Alföld denevérfaunájának vizsgálata. Calandrella - Természettudományos Tájékoztató, **2**: 62-67.
- SCHMIDT, E. & TOPÁL, GY. (1971): Denevérmaradványok magyarországi bagolyköpetekből. Vertebrata Hungarica, **12**: 3-102.
- SZENTGYÖRGYI, P. 1995. Abaglyokdenevérfogyasztásáról. Calandrella-Természettudományos Tájékoztató, **7**(1): 86-94.